

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Bent af Blåvand

En bankassistent fra Brøndbyøster drog mod vest og blev et feltornitologisk fyrtårn og Mr. Fuglestation i Danmark. I næsten fire årtier har Bent Jakobsen holdt godt øje med fugletrækket forbi Blåvands Huk og ringmærket fugle i krattene omkring Blåvand Fuglestation, mens han har været vicevært for flokkevis af primært juvenile feltbisser.

Det var længe før, finanskrisen blev en del af vores daglige ordforråd, at Bent Jakobsen som 24-årig kom cyklende på vej til jobbet i pengeinstituttet, mens fugletrækket gik hen over hovedet på ham. Det var dengang i det tidlige forår 1974, at han traf sin endegyldige beslutning.

Han sagde op i Sparekassen for København og Omegn efter at have arbejdet der i seks år. For han var i feltornitologisk underskud, og for en fuglemand og et fuldblods naturmenneske er det noget af det værste, der kan stå i minus på livets konto. Det er 37 år siden. Som tiden og trækket dog går. I dag er Bent Jakobsen med "k" en institution i naturen omkring Danmarks vestligste punkt.

Han har set et hav af vadefugle, suler, stormsvale, kjover og skråper flyve forbi. Han har ringmærket op imod 100.000 fugle. Ikke i Blåvand alene, men de fleste er fanget derude på hjørnet mod vest. Han har stået i spidsen for Blåvand Fuglestation i årtier, og adskillige kuld af juvenile feltornitologer er blevet flyvefærdige under hans vinger og mesterlære.

Bent Jakobsen fra årgang 1950 måler cirka 1 meter og 80 centimeter. Her ses han ved Blåvand Fyr, der er årgang 1900 og 39 meter højt. Feltornitologisk set rager vor mand på vestfronten pænt op i landskabet. Foto: Jan Skrivers.

Vor mand i felten mod vest

Bent Jakobsen er formentlig en af de danske ornitologer, der har tilbragt mest tid i felten. Og han har altid systematisk bogført sine observationer og tastet dem ind i DOFbasen, hvor de er blevet brikker i det levende og foranderlige puslespil, der hedder Danmarks fugleverden. Han har medvirket til, at knap et halvt århundredes feltornitologisk materiale fra Blåvand har rundet 500.000 indtastninger i DOFbasen.

Siden 1991 har 61-årige Bent Jakobsen arbejdet som naturvejleder ved Blåvand Naturcenter, der ligger i samme bygningskompleks som Blåvand Fuglestation. I timerne før vi mødes denne sensommerdag til en snak om fuglene,

livet og Blåvand, har han været af sted med 42 tyskere for at grave sandorm i Ho Bugt som praktisk afsæt til en snak om Vadehavet og områdets store betydning for fugle, fisk og mennesker.

I sin tid som naturvejleder har han guidet rundt regnet 100.000 mennesker, og fuglene har næsten altid været en del af temaet.

Det er sjovt sådan en forskel, der generelt er på tyskere og danskere, når man er ude i det fri for at fortælle om naturen, enten det handler om fugletrækket eller livet på vadehavets flader. Tyskere spørger nysgerrigt og er meget interesserede. Tit er de så engagerede, at de slår tæt ring om en. Danskere er mere afslappede og tilbagelænedede, siger Bent Jakobsen.

Hans repertoire består stort set dagligt fra april til oktober blandt andet af Langli, Skallingen, klitplantagerne med sine natravne, krondyr og kantareller og naturligvis baghaven på fuglestationen, hvor nettene fanger fugle til ringmærkning i videnskabens og formidlingens tjeneste. Snart vil Fiilsø træde frem på naturscenen og blive en ekstra og kærkommen mulighed for at formidle de vestjyske fuglerigdomme.

Stor stormsvale med Blåvand om bagbord. Foto: Per Poulsen.

Gennem rutiner til ny viden

Det var fantastisk at få nyheden om, at Fiilsø vender tilbage i løbet af 2012. Denne legendariske fuglelokalitet kan blive prikken over i'et på en egn, der ellers har det hele, siger Bent Jakobsen, som har slået rod med

hustruen Helle Braa og to bonusbørn i Oksbøl.

Det er 18 kilometer fra fuglestationen og bare en halv snes kilometer fra den kommende næsten 1.000 hektar store sø, hvor der er udsigt til ynglende skestørke og mange andre spændende fuglearter.

Da Bent Jakobsen i efteråret 1974 kom til Blåvand, var den lavvandede sø, der i storhedstiden i 1920'erne var Danmarks næststørste og blev kaldt landets fuglerigeste, en fjern, fjern drøm. Det var trækket over havet, der dengang trak ham så langt vestpå, som man kan komme i Danmark. Men selv om Blåvand er langt ude, så er det tæt på det, der betyder noget.

Da jeg havde kvittet sparekassen, tog jeg fra Brøndbyøster, hvor jeg er opvokset, til Gilleleje og kiggede fugle på fuld tid. Da efteråret nærmede sig, flyttede jeg til Blåvand, hvor jeg var med i pionértiden med at tælle fugle i regi af Dansk Ornitologisk Forening. Jeg kan huske, at vi i 1974 talte måger og terner seks gange om dagen og nøje bogførte dem som adulte, 3k, 2k og 1k, fortæller han.

Bent Jakobsen som observatør i 1980. Det var dengang, da en håndkikkert vejede godt til og hed Kowa. Foto: Helge Røjle.

De mange rutiner og daglige observationer var med til at skabe det grundlag af viden, der virker elementært i dag, men som ikke kommer ud af ingenting. Jeg må dog indrømme, at vi dengang ikke anede noget om kaspiske måger og middelhavssølvmåger. Der er på mange fronter sket en utrolig raffinering af vores feltornitologiske viden. I bakspejlet kan jeg se, at der dengang ofte blev skrevet sangsvaner, selv om der i mange tilfælde sandsynligvis har været tale om pibesvaner. Pibesvanen blev dengang regnet for sjælden. Og der blev alt for ofte skrevet sorthalset lappedykker, når der var tale om nordisk lappedykker. Her spiller den forbedrede optik en stor rolle, når det handler om at undgå fejlobservationer. De bedste teleskoper nu om dage med vidvinkel og 50 gange forstørrelse er ganske enkelt eminente, og man kan næsten stå i Blåvand og bestemme fugle halvvejs til England, siger Bent Jakobsen.

Længselen efter fugle på træk

Efter første efterår i Blåvand trak Bent Jakobsen mod øst for at blive ringmærker på Christiansø en forårssæson. Returtrækket bragte ham tilbage til det, der skulle blive hans bastion, Blåvand Fuglestation. Som observatør levede han for 30 kroner om dagen. Herlighedsværdierne under åben himmel var til gengæld astronomiske.

Efter mit andet efterår i Blåvand, blev jeg hængende, og for at klare dagen og vejen blev jeg blandt andet skovarbejder i Oksby Plantage. Jeg kan huske, at jeg i 1976 så en af de sidste urfugle på Kallesmærsk Hede, fortæller Bent Jakobsen.

Det var dog sensommerens og det gryende efterårstræk af vadefugle, der for alvor imponerede ham og skabte en evig længsel efter at opleve det igen og igen.

Jeg har altid været vildt fascineret af de flokke af vadefugle, som trækker lige i strandkanten, og som vi på Nordstranden i Blåvand ofte kan opleve på ganske tæt hold. Det er fortsat sådan, at jeg allerede i maj begynder at glæde mig til julis første flokke af sydtrækkende strandskader og spover, som kort efter bliver suppleret af islandske ryler og kobbersnepper. En sensommerdag med flere tusinde islandske ryler og små kobbersnepper, hvor mange er i sommerdragter, overgås ikke af noget i skønhed og stemning, siger Bent Jakobsen.

Lille kobbersneppe i selskab med strandskader på træk. Foto: Søren Kristoffersen.

En københavner i yderste klit

Kun en hjemmesejr til Brøndby IF, der lammetæver løverne fra FCK, kan bibringe den gamle dreng fra Brøndbyøster større glæde. Nødtvungent vil han sikkert indrømme, at de brogede hold af vadefugle generelt er mere stabile end hans elskede klub. Bent spillede i otte år i Brøndbyøster, der allierede sig med dem fra Brøndbyvester, og blev til Brøndby.

Når de gule fra den københavnske vestegn besøger de blåstribede på Esbjerg Stadion, står Bent Jakobsen på lægterne i selskab med sine tidligere bysbørn og holder med dem. Da kan han for alvor slippe sit hurtige københavnske modersmål løs, uden at tænke på, om vestjyderne nu også kan følge med.

Bent Jakobsen er formentlig en af de danske ornitologer, der har brugt mest tid i felten. Foto: Jan Skriver.

Han har skam også haft sin gang blandt sindige thyboer og hanniker, som folk på Hannæs hedder, for i 1979 og 1980 var han observatør og ynglefugletæller i Vejlerne, Sumpfuglenes Forjættede Land. Sommeren 1979 var vejrmæssigt ikke noget at skrive hjem om, og fuglene skuffede den sæson, så Bent Jakobsen brugte i stedet en del af sin tid på at lære så mange plantearter som muligt at kende. På knallert gik det ud i landskabet mellem Vesterhavet og Limfjorden, hvor han fik styr på floraen, hvilket kom ham til nytte, da han blev naturvejleder i Blåvand med ret til at bære logoet med uglen. Ingen sommer er så dårlig, at den ikke er godt for noget.

Driften og den daglige kontakt

Bent Jakobsen har fundet ganske mange sjældne fugle i sin tid i felten, men det er ikke hitsene som sådan, der drager. Det er helheden i oplevelsen, der tæller, siger han. Fornemmelsen af at forstå sammenhænge i naturen giver glæde.

Jeg har fundet store sjældenheder som ensfarvet stær, tajgapiber, rosenmåge, Himalayasanger og hvidskægget sanger. Og jeg har ringmærket pileværting og rosendompap, men det er ikke efterstræbelsen af de sjældne arter, som driver mig. Det er den daglige tætte kontakt med mange arter af fugle og naturen, som giver mig gejsten. Jeg ser på fugle hver eneste dag året rundt, fordi jeg ikke kan lade være. Allerhelst vil jeg følge en hel dags fugletræk, så jeg har fornemmelsen af at være med i noget stort i landskabet under Blåvands vældige himmelhvælv, der skifter farve og fremtoning hver dag. At haste af sted over lange afstande i bil for på zappermanér at se en sjælden fugl i ti minutter og så tage hjem igen for at krydse arten af i en bog, det er ikke mig, siger Bent Jakobsen.

Sodfarvet skråpe i brændingen. Foto: Jens Kristian Kjærgaard.

Vicevært på "Hotel Havtræk"

Dørene på Blåvand Fuglestation står åbne for overnattende gæster året rundt, og det er Bent, der tager imod i "Hotel Havtræk", der er en hybrid mellem et vandrerhjem og en feltornitologisk førerbunker. I 2005 fik Bent Jakobsen Dansk Ornitologisk Forenings hæderspris for sin uegennyttige indsats for foreningen og fuglestationen.

Husk lige at nævne dværgterne, siger Bent Jakobsen, kort før vi skilles efter snakken på bænken, der vender mod vest.

Ja, dem skal vi have med. Historien er, at Bent denne sommer fandt mindst seks par dværgterner med reder på stranden tæt på Blåvand Fyr og de ekstremt befærdede sandede turiststrøg. En hurtig kontakt til Naturstyrelsen Blåvand og Oksbøllejren banede vejen for opsætning af en mindre indhegning, som kunne værne de små terner. Aktionen lykkedes, og så var naturvejlederen stolt. Dværgterne fik ni unger takket være Bent af Blåvand.

 Dato:
01. 10. 2011

 Skrevet af:
Jan Skriver

 Fotos af:
Jan Skriver
Søren Kristoffersen
Jens Kristian Kjærgaard
Helge Røjle
Per Poulsen

 Emner:
PORTRÆTTER

 Tags:
BENT JAKOBSEN, BLÅVAND, BLÅVAND FUGLESTATION